



Tartu Linnavalitsus

Teie: 17.04.2024 nr 2024-06004

Meie: 20.05.2024 nr 10-10/110-2

**Vastus selgitustaotlusele rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu piiramise asjus**

Lugupeetud härra Jüri Mölder

Täname kirja eest, milles väljendasite muret rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu võimalikkuse pärast, kuna Siseministeerium on keeldunud juurdepääsu andmisest rahvastikuregistri andmetele. Vabandame, et vastus on veidi viibinud.

Möistame Tartu Linnavalitsuse kui kohaliku omavalitsuse elu korraldava asutuse muret rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu võimalikkuse kohta. Selgitame teile alljärgnevalt.

Siseministeeriumi eesmärk ei ole piirata kohalike omavalitsuste juurdepääsu rahvastikuregistri andmetele. Rahvastikuregistri pidamise üks eesmärke, nagu Teie kirjas on viidatud, on juurdepääsu võimaldamine rahvastikuregistri andmetele, muuhulgas kohaliku omavalitsuse asutustele neile seadusega või seaduse alusel pandud avaliku ülesande täitmiseks, mis tuleneb rahvastikuregistri seaduse (edaspidi *RRS*) § 4 punktist 1. Juurdepääsu võimaldamisel on Siseministeeriumi kui rahvastikuregistri vastutava töötleja kohustus veenduda, kas juurdepääsu taotlejal on olemas seaduslik alus isikuandmeid töödelda. *RRS* § 2 lõike 1 kohaselt lähtutakse rahvastikuregistri pidamisel ja andmete töötlemisel muuhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (edaspidi *IKÜM*). Avaliku ülesande täitmise eesmärgil isikuandmete töötlemiseks peab olema seaduses sätestatud alus isikuandmete töötlemiseks, kuid kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses või ka rahvatervise seaduses puudub alus kohalikul omavalitsusel isikuandmete töötlemiseks uuringute eesmärgil.

Elanike kaasamine kohaliku elu küsimustes on võimalik ka muul moel kui rahvastikuregistris isikuandmeid töödeldes. Märgime, et rahvastikuregistri andmete töötlemine toimub selliselt, et andmesubjekt ei saa enne andmetöötlust teada, kas ja kes tema andmeid töötleb, sageli ka ei saa ta teada, et üldse keegi on töödelnud. Kaasamiseks on aga võimalik kasutada isikute eraelu vähem riivavaid meetmeid (nt üleskutsed sotsiaalmeedias, omavalitsuse veebilehel, kohalikus ajalehes vms). Isikuandmeid töödeldes tuleb hinnata kõiki võimalikke andmetöötluse meetodeid ja aluseid ning valida isikule kõige vähem riivav viis, mis on ka *IKÜM*-i mõttega kooskõlas. Kõige vähem riivavavam andmesubjekti jaoks on eelkõige nõusolek, kus isikul endal on kõige suurem võimalus kontrollida oma isikuandmete töötlemist. Oleme päri, et andmetöötleja jaoks on nõusoleku põhjal isikuandmete töötlemine ajakulukam, kuid see ei ole põhjendus kasutada teisi õiguslikke aluseid, mis riivavad rohkem isiku eraelu puutumatust. Nõustume samas sellega, et esindusliku valimi ning seeläbi ka usaldusväärsema tulemuse saamiseks on uuringu

teostamine rahvastikuregistrist saadud andmete alusel kõige otstarbekam ja tõenäosem. Rahvastikuregistri andmete töötlemine peab toimuma õiguslikul alusel ning Siseministeeriumi toetab selliste aluste loomist, et kohalikud omavalitsused saaksid oma ülesandeid täita tõhusaimal viisil ning kasutada selleks rahvastikuregistri andmeid. Oleme oma 07.02.2024 vastuskirjas nr 1-7/1-4 „Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus“ Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile teinud ettepaneku kaaluda vajadust sätestada kohalikele omavalitsustele selge alus isikuandmete töötlemiseks.

Siseministeerium ei sea kahtluse alla Teie viidatud Euroopa kohaliku omavalitsuse harta ning Eesti Vabariigi põhiseaduses kohaliku omavalitsuse toimimise sätete alusel antud pädevusi, kuid isikuandmete töötlemisel on kindlad reeglid, millest kõik andmetöötlejad peavad lähtuma. Ja praegu teadaolevalt ei ole kohalikele omavalitsustele uuringute teostamise eesmärgil ilma isikute nõusolekuta isikuandmete töötlemiseks seaduslikku alust.

Iga taotluse puhul rahvastikuregistrist andmete saamiseks tuleb juurdepääsu saamise põhjendatust ja õiguslikku alust eraldi hinnata. Kohalike omavalitsuste iga pöördumine ei tähenda seda, et rahvastikuregistri andmetele juurdepääsust keeldutakse. Me ei välista andmete väljastamist, kui selleks on olemas avalik ülesanne ja selle ülesande täitmine on võimatu isikuandmeid töötlemata või kui isikuandmete töötlemine on kaasuv haldusmenetluse läbiviimisel. Praegused juhtumid on seotud uuringute eesmärgil isikuandmetele juurdepääsu taotlemisega. Kuna andmete töötlemine sellel eesmärgil toimub ilma isikute nõusolekuta, siis selliseks andmeväljastuseks puudub seaduslik alus.

Teie kirjas näitena toodud kuldpulmapaaride austamisürituste või hõbelusikate kinkimise puhul tuleb esitada alus, millest tuleneb õigus isikuandmete töötlemiseks ning sellest sõltub juurdepääsu võimaldamine.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Enel Pungas  
rahvastiku toimingute osakonna juhataja

Teadmiseks:  
Justiitsministeerium  
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium

Katrin Jõesalu 6125173  
katrin.joesalu@siseministeerium.ee